

YORUM

Asbestli Su Borularının Kullanımının Sağlık Açısından Değerlendirilmesi

Ulala (Erzincan) Belediye Başkanlığınca 12-13 Mayıs 1994 tarihleri arasında Erzincan Valiliğinde yapılan toplantı nedeni ile verilen rapor

Ülkemizde asbestli ürünlerden en çöle kullanılanları yalıtıcı ve ateşe-'dayanıklı levhalar ile su borularıdır. Su borularında asbest lifleri portlant çimentosunda bağlayıcı madde olarak bulunur. Üniversitede yapmış olduğumuz çalışmalarda su borularındaki asbest liflerinin kolaylıkla suya geçtiğini tesbit etmiş bulunmaktayız,

Vücuda solunum yolu ile giren asbestin kanser yaptığı kesinlikle bilinmektedir. Fakat ağız yolu ile sindirim sistemine giren asbestin gastro-entestinal tümörleri ve peritoneal mesotheliomas yapıp yapmadığı kanıt yetersizliğinde açıklığa kavuşturulamamıştır. Buna rağmen asbestin sindirim sisteminde kanser veya herhangi bir hastalık yapmadığına dair de kesin bir görüş yoktur.

Uluslararası çalışmalar ve alman kararlar gözden geçirildiğinde görülmektedir ki, asbestin üretim ve kullanımı ile ilgili olarak alınan kararlarda ekonomik değerlendirmeler ön plana çıkmaktadır.

1989 yılında Amerika Birleşik Devletleri Çevresel Koruma Ajansı (EPA), asbestli ürün kullanımını 1997 yılına kadar safha safha yasaklamak için karar çıkartmıştır.

Dünyanın en büyük asbest üreticilerinden biri olan Kanada bu karara itiraz ederek yargıtaya başvurmuştur.

1991 yılında, 1989 yılında alınmış olan karar tekrar gözden geçirilmiştir. Kararın birlikte getirdiği ekonomik kayıplar dikkate alınarak EPA'nın 1988 yılında aldırıldığı karar.(yeni asbestli ürünlerin üretimi ve kullanımının yasaklanması) ABD Yargıtay Kararı ile kaldırılmıştır. Bundan sonraki gelişmeler, •

EPA'nın tutumu: henüz bilinmemektedir (The Wall Street Journal, 22.10.1991)

ABD Yargıtay Kararı esas teşkil eden iki konu vardır :

1) Asbestli ürünlerin su borularında kullanılması insan sağlığına zararlıdır diyebilmek için kesin kanıt yoktur. Bu konuda daha fazla istatistiksel çalışma yapılmalıdır.

Yukarıdaki karara rağmen süregelmekte olan bilimsel çalışmalar göstermiştir ki, ASBEST LİFLERİ KANA.

GEÇMEKTE-PANKREASA-KARACİĞERE-BÖBREĞE-MİDE MUKOZASINA girebilmektedir (1988). Asbeste yüksek miktarda maruz kalan işçiler üzerinde yapılan araştırmalara göre bu işçilerden fazla miktarda gastro-intestinal (sindirim sistemi) kanserine rastlanmıştır. Bir çok araştırmacı bu kanserin de nedeninin asbest lifleri olduğu görüşünü paylaşmaktadır. Bu görüşe karşı olanlar işçilerdeki kanseri sigara kullanmaya ve diyete bağlamak istemektedirler.

2) ABD Yargıtay kararının dayatıldığı (yani asbestli ürünlerin serbest bırakılması karar) bir örnek çok ilginç olup insanın yaşama hakkının parasal karşılığını hesaplamaktadır.' Şöyle ki :

"13 yıl içinde 3 hayatın kurtarılması için kişi başına 76 milyon dolar gözden çıkarılırsa asbestli boru yasaklanabilir. Asbestli kiremit altı kaplamasının yasaklanması her kurtarılan hayat için 106 milyon dolara malolacaktır.

AÇIKÇA GÖRÜLÜYORKİ ABD YARGITAY KARARI SADECE EKONOMİK NEDENLERLE ASBEST ÜRETİMİNİ VE KULLANIMINI SERBEST BIRAKMIŞTIR •